

Dossier de premsa
Ars Itineris. El viatge en l'art contemporani.

Museu de l'Art de la Pell
Divendres, 9 de juliol de 2010

ARS ITINERIS

El viatge en l'art contemporani

L'exposició *Ars Itineris. El viaje en l'art contemporani*, organitzada per la **Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales amb motiu de l'Any Xacobeo 2010 con el suport de la Generalitat de Catalunya, Ajuntament de Vic, la Obra Social La Caixa i el mateix Museu de l'Art de la Pell de Vicl**, es presenta simultàniament a set ciutats: Vitòria, Pamplona, Osca, Logronyo, Oviedo, Vigo, i compta amb una acció a Santiago de Compostela com a final del recorregut de les *Nubes de la Memoria*, un projecte de Eugenio Ampudia. La mostra està

La exposició està comissariada per Xosé Luis Canido, director de proyectos de la Sociedad Estatal de Conmemoraciones Culturales i Oliva María Rubio, directora d'exposicions de La Fábrica.

La exposició, col·lectiva i simultània, pren com a *leit motiv* el viatge, aquest desig intrínsec en l'ésser humà des de la seva aparició a la terra, i pretén ser una reflexió sobre un aspecte fonamental del nostre temps a través d'una gran varietat d'obres i de formats, tant d'artistes nacionals com internacionals.

I és que el viatge està contínuament present a les nostres vides i ha suscitat una gran atenció en l'art contemporani. La vida mateixa és un viatge, un itinerari vital que es desplega des del moment en que venim al món fins que l'abandonem. I en aquest itinerari sorgeixen molts altres que ens porten a abandonar el nostre lloc i viatjar a terres estranyes per altres i diversos motius. Un d'ells seria el que apareix del desig de conèixer altres mons, altres terres, altres gents; un altre seria aquell que moltes persones es veuen obligades per causes alienes a la seva voluntat ja sigui social, política o econòmica. Aquest últim s'ha vist incrementat al llarg del segle XX i part del que portem del segle XXI.

Però existeixen altres viatges, aquells més simbòlics, com el viatge a la memòria o el viatge interior, el viatge somiat o imaginat. Tots ells són motiu de reflexió per part dels artistes. A través de tot tipus de suport -pintura, escultura, fotografia, vídeo i instal·lacions- i dins del tema general, l'exposició reuneix un total de 200 obres que pertanyen a 98 artistes o grups d'artistes nacionals i estrangers i dona èmfasis a aspectes relacionats amb el mateix, tals com el viatge exterior, el peregrí, les cartografies, els paisatges, el camp d'estrelles i el viatge interior.

***Ars Itineris* en el MUSEU DE L'ART DE LA PELL DE VIC, VIC**

L'exposició del MAP es concentra especialment en el desenvolupament del viatge interior i es fa a través d'obres carregades d'una forta espiritualitat, que ens conviden a reflexionar sobre la nostra presència al món. Aquest viatge es representa a través de l'obra de 15 artistes, entre els quals s'hi troben **Rui Sanches, João Penalva, Leonel Moura, Rui Serra, Pedro Cabrita Reis, Antoni Tàpies, Eugenio Ampudia, Manuel Vilariño, Fernando Sinaga, José M Sicilia, Alberto García-Alix, Marina Abramovic, Kimsooja i Luis González-Palma.**

L'obra d'Antoni Tàpies, *Corps* del 2002, és una escultura que commemora un calvari i ens recorda no únicament el calvari de Crist sinó igualment el que moltes persones pateixen a la seva vida o *Creu negra i diagonal* de 1973, on una gran creu és la protagonista d'un quadre de grans dimensions.

Evocadores són també l'escultura-instal·lació *Anunciação*, de 1991 de **Rui Sanches**, aquesta disposició d'estructures de fusta i boles de ferro amb les seves làmines de ferro buscant la llum o la imatge de la pròpia artista Kimsooja plantada davant d'un riu que almenys sembla fluir però que ella contempla en el vídeo que porta per títol *A Laundry Woman-Yamuna River, India, 2000*. Una espectadora del fluir de la existència, que ens tapa el seu rostre i segueix els residus que el riu arrastra.

Per la seva part, les obres *Para no hablar de ella, 2004; Frame included, 2000* i *Quizás porque estaba amaneciendo, 2004* de Luis González Palma ens parlen d'un món poblat de records, on els personatges i objectes que protagonitzen les seves imatges semblen aliens al temps i al món presents, tot i que estiguin profundament arrelats en ell; semblen buscar el perquè de les coses, viatjar a l'origen, indagar en el misteri de la vida, remetre'ns a altres temps amb la mateixa naturalesa.

Les seus d'Ars Itineris

Museu de l'Art de la Pell de Vic. Del 9 de juliol al 26 de setembre Museu de Navarra, Iruña-Pamplona. Del 30 de juny al 10 d'octubre
ARTIUM, Centre-Museu Vasco d'Art Contemporani, Vitoria-Gasteiz. De l'1 de juliol al 12 de setembre
Museu d'Osca: Del 2 de juliol al 10 de octubre
Sala BancoHerrero, Oviedo. Del 7 de juliol al 31 de agosto
Museu do Mar, Vigo. Del 5 de juliol al 10 de octubre
Sala Amós Salvador, Logroño. Del 13 de juliol al 3 de octubre

Artistes:

ALBERTO GARCÍA-ALIX

(León, 1956)

La fotografia ha estat sempre per **Alberto García-Alix** no únicament una eina d'expressió artística sinó a més, i sobretot, una manera de veure i viure la vida. La seva mirada és, doncs, una actitud vital i visual, i les dues esferes aniran sempre unides pel fil conductor de l'objectiu de la seva càmera.

Les fotografies són la crònica d'un temps, la història compartida en imatges del seu entorn, dels seus amics, de les seves passions. Destaquen així els retrats de tota una generació, fet que l'ha convertit en el principal referent fotogràfic de l'anomenada *Movida* madrilenya, i en que hi ha cabuda una sèrie molt variada de personatges singulars i plurals. Músics, actors, bohemis, actors porno, cossos nus i/o tatuats, ionquis, noctàmbuls, criatures de la nit i dels carrers.

En els seus retrats acostuma situar-se frontalment davant del seu model, cara a cara. Són habituals els seus retrats de nus directes amb alta potència expressiva. Realitza la seva primera exposició individual a 1981, a la galeria Buades, i des de llavors ha mostrat la seva obra a nombrosos espais públics i privats. Ha col·laborat a nombroses publicacions, entre elles, Vogue, British Journal of Photography o Vanity Fair. El 1999 és guardonat amb el Premi Nacional de Fotografia. Els últims anys, després d'una sèrie d'estades en França i Xina als anys 2007 i 2008, ha començat a utilitzar el vídeo per documentar les seves imatges, acompanyades de la seva veu i els seus propis textos, com es va poder veure en una peça videogràfica durant la seva exposició *De donde no se vuelve* (2008) en el Museu Reina Sofía de Madrid.

El lugar de mi confesión, 1995

Fotografia en blanc i negre

110 x 110 cm

Fundación Coca-Cola Juan Manuel Sáinz de Vicuña, Madrid

ANTONI TÀPIES

(Barcelona, 1923)

Format en un ambient cultural molt actiu, **Antoni Tàpies** iniciarà la seva trajectòria artística l'any 1945, després d'abandonar els seus estudis de dret i després d'una convalescència per malaltia que l'obliga a fer repòs. El 1948, junt a un grup de joves artistes i intel·lectuals catalans, el grup Dau al Set, de clara influència surrealista, que planteja una opció artística i cultural avantguardista, i una ruptura amb els corrents convencionals de l'art espanyol de l'època.

El 1950 viatja a París, on pren contacte amb les noves tendències en pintura abstracta, i és seleccionat per representar a Espanya a la Biennial de Venècia, on tornaria a participar en altres ocasions. L'any següent, es desvincula del grup Dau al Set i comença una evolució individual, dins d'una línia informal i abstracta, basada en la matèria pictòrica, amb unes superfícies rugoses i molt riques en textures i qualitats tàctils, utilitzant materials que no són considerats artístics, sinó de reciclatge o de disseny, com poden ser cordes, paper o pols de marbre, característiques totes elles que el convertiran en un dels principals representants d'aquesta corrent.

Al llarg de la seva trajectòria utilitza diversos llenguatges i mitjans expressius a banda de la pintura, entre ells, la escultura, el gravat, els tapissos, el dibuix o la ceràmica. A la dècada dels seixanta crea una tècnica plàstica, amb elements llunyans a ser figuratius, i pròxims a Povera. Els anys setanta les seves «escultures a l'espai». El seu treball plàstic es veu complementat als anys setanta i vuitanta, amb una sèrie de publicacions i textos teòrics relacionats amb el seu ideari estètic. El 1984 es crea a Barcelona la Fundació Tàpies, situada a un antic edifici, obra de l'arquitecte **Domènech i Montaner**, que serà inaugurada el 1990.

Des de la dècada del 1950 la seva obra ha gaudit d'un gran reconeixement internacional, essent exposada a nombroses mostres per part de grans museus i galeries d'arte de tot el món. El 1958 va rebre el Premio Carnegie i el 1967 el de la Biennial del Gravat de Ljubljana. El 1993 és guardonat amb el León de Oro en la Biennial de Venècia, i el Premi Herbert Boeckl el 1994; essent escollit, aquest mateix any, membre de l'Acadèmia Francesa de Belles Arts. **Tàpies** és també acadèmic d'honor de la Real Acadèmia de Belles Arts de San Fernando i ha estat guardonat també amb el premi Príncep d'Astúries de les arts i el Praemium Imperiale de pintura.

Creu negra i diagonal, 1973

Tècnica mixta sobre fusta

270 x 200,5 cm

Artium de Álava, Vitoria-Gasteiz

A.L. Exposición 1981 Galeria Maeght, Barcelona, 1981

Litografia sobre paper Guarro

90,5 x 70 cm

Artium de Álava, Vitoria-Gasteiz

Cos, 2002 Assemblatge sobre terra de xamota

58 x 101 x 52 cm

Artium de Álava, Vitoria-Gasteiz

Les cahiers de l'espace, 1985

Aiguafort sobre paper Arches
38 x 28 cm
Artium de Álava, Vitoria-Gasteiz

EUGENIO AMPUDIA

(Melgar, Valladolid, 1958)

L'univers d'**Eugenio Ampudia** es nodreix de jaciments expressius certament diversos i variats, entre els quals s'ha de destacar el vídeo, la fotografia, el món dels objectes, el dibuix i les instal·lacions, sense oblidar altres estratègies més tradicionals com són la pintura i l'escultura. Amb tots aquests ingredients visuals i creatius construeix un món plàstic molt personal i plural, en el que la idea i el concepte, junt als propis elements formals juguen un paper molt destacat.

El seu camp de treball i anàlisi abarca les diferents estructures, processos i condicionants que conformen tot el sistema de l'art, des del propi artista, la reflexió que condueix a portar a terme i donar forma i contingut a una obra i, consegüentment, a exposar-la a la mirada del públic, del crític i del mercat. L'artista –considerat com un agent de creació intermediari i un transmissor d'idees- la obra, l'espai on es mostra, el crític, l'espectador, el col·leccionista, tots són revisats i qüestionats amb un ull crític i lúcit. El diàleg entre el públic i el privat, entre el producte artístic i el receptor-espectador, que és invitat freqüentment a interactuar amb la pròpia obra, es una altra de les seves senyals d'identitat més significatives.

Mesa de pe(n)s(a)r, 2003

Instal·lació formada per una taula d'arquitecte, projecció i DVD de color sense so.

Dimensions variables

Col·lecció Museo de Arte Contemporáneo de Castilla y León (MUSAC), León

Cortesia: Galería Max Estrella, Madrid

FERNANDO SINAGA

(Zaragoza, 1951)

Inicia la trajectòria artística dins de la disciplina de la pintura, tot i que aviat comença a interessar-se pel llenguatge tridimensional i espacial de l'escultura, un àmbit de creació al que a partir de llavors ja es dedicarà plenament. La seva mirada pictòrica inicial pot veure's reflectida en l'interès que **Fernando Sinaga** manifesta per la llum, per les qualitats de les seves superfícies, pel seu aspecte extern, i pels colors purs que amb freqüència utilitzen a les seves peces.

Influenciat inicialment per la corrent del minimalisme europeu i americà dels seixanta i setanta, amb **Serra**, **Bruce Nauman** i també **Klein**. Amb el pas del temps desenvolupa una pràctica escultòrica molt personal i representativa, en la que conviuen harmònicament premisses d'ordre conceptual amb altres relacionades amb aspectes més formals, materials i físics, que van cristal·litzant amb una veu escultòrica característica a partir de mitjan dels anys vuitanta. Des de llavors la seva obra ha pogut ser exposada a diferents galeries i museus d'Espanya, Alemanya i Estados Unidos. El 1989 va participar a la XX Biennal Internacional de Sao Paulo a Brasil; el 1992 en la V Triennale Felbach,

de Alemanya. El 2000 exposa al Pavelló d'Espanya de la Exposició Universal de Hannover. **Sinaga** interessat per l'art públic, ha realitzat diversos projectes, quasi sempre amb col·laboració amb arquitectes. Des de fa quinze anys és professor d'Escultura a la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Salamanca.

De los sentimientos, 1994

Alumini

93,6 x 301 x 4 cm

Museo Extremeño e Iberoamericano de Arte Contemporáneo (MEIAC), Badajoz

JOAO PENALVA

(Lisboa, Portugal, 1949)

A principis de la dècada dels setanta, **Joao Penalva** va estudiar dansa a la London Contemporary Dance School, essent especialment influït per les idees i tècniques del famós coreògraf americà **Merce Cunningham**. Posteriorment va col·laborar amb altres coreògrafs, entre ells, **Pina Bausch**.

El 1976 donaria un gir a la seva trajectòria artística cursant estudis plàstics a Chelsea School of Art, de la capital anglesa, on fixarà la seva residència a partir d'aquest any. Amb aquesta nova vinculació a la pintura mostra un gran interès per l'obra de **Jasper Johns** i **Robert Rauschenberg**. Les seves propostes artístiques es construeixen a partir d'una gran varietat de mitjans i instruments creatius; d'aquesta forma, el vídeo, la fotografia, les imatges en moviment, es combinen amb estratègies que combinen igualment altres mitjans artístics, a més de la llum i el so. Les obres d'aquest artista portuguès estan animades per una elevada temperatura narrativa, juxtaposant freqüentment imatges amb textos i paraules, que donen mostres de la gran importància que arriba a la seva sintaxis artística de l'ús del llenguatge, i que al mateix temps poden llegir-se omplint diversos codis i eines de caràcter físic, visual i sobre tot teatral i escenogràfic.

La seva obra ha pogut veure's representada a nombrosos esdeveniments internacionals, entre altres, les biennals de Sao Paulo, Berlin, Sydney i Venècia, així com en una sèrie d'exposicions individuals al Museu Serralves de Oporto, el Ludwig Museum de Budapest, i l'Irish Museum of Modern Art a Dublin.

Cruz, 1987

Oli sobre tela

41 x 41 cm

Col·lecció Fundação Serralves-Museu de Arte Contemporânea, Oporto

JOSÉ MARÍA SICILIA

(Madrid, 1954)

Comença entre 1975 i 1979 els seus estudis artístics a la Facultat de Belles Arts de Madrid, estudis que no conclouen a l'anar-se a París el 1980. En aquesta ciutat iniciarà la seva carrera artística amb una sèrie de quadres dotats d'una elevada càrrega expressionista. Actualment resideix entre París i Palma de Mallorca.

A partir de la dècada dels anys vuitanta **José María Sicilia** serà considerat un dels joves artistes espanyols més prestigiosos, i en l'actualitat és una de les principals figures de la pintura espanyola contemporània.

El 1985 es trasllada a Nova York; allí comença un procés de depuració formal, amb una nova ordenació estructural i una major senzillesa, que li van a possibilitar la investigació i aprofundiment en els registres i valors cromàtics, així com en les qualitats tàctils i en les superfícies de les seves pintures, el que li conduirà finalment gairebé a la monocromia, i a la presència activa de l'absència de color: el blanc. Igualment ha vingut investigant i experimentant amb altres materials pictòrics menys comuns, com és per exemple el cas de la cera. El 1989 rep el Premi Nacional d'Arts Plàstiques del Ministeri de Cultura d'Espanya.

La idea i noció de viatge, d'experiència recorreguda s'ha convertit en els últims anys en un important element recurrent i referent de la seva obra.

Els seus quadres estan representats en nombroses col·leccions, entre elles, el CAPC Musee d'Art Contemporain de Burdeos, el Centre Andalus d'Art Contemporaneo de Sevilla, el Cincinnati Art Museum en Cincinnati, Ohio, el Museu Marugame Hirai d'Art Espanyol Contemporaneo de Marugame, el Museu Nacional Centre d'Art Regna Sofia de Madrid, el MOMA de Nova York o el Solomon R. Guggenheim Museum de Nova York.

San Juan de la Cruz, 1992

Fotografia i cera

205 x 307, 5 cm

Museo Extremeño e Iberoamericano de Arte Contemporáneo (MEIAC), Badajoz

KIMSOOJA

(Taegu, Corea del Sur, 1957)

És una de les artistes coreanes amb més referència dins del panorama artístic internacional. Va realitzar els seus estudis artístics en la Hong-Ik University de Seül, doctorant-se en 1984. Kimsooja utilitza diversos llenguatges visuals per a portar a terme la seva producció artística, entre uns altres, instal·lacions, fotografies, performances i vídeos.

Les seves propostes solen estar interessades a mostrar aquests territoris fronterers que es troben entre els límits de l'estètica i els de l'experiència,

habitualment emprant tècniques d'accions repetitives, pràctiques relacionades amb la meditació, i estructures seriades. En moltes de les seves obres, un conjunt d'accions quotidianes, tals com cosir o rentar la roba acaben convertint-se en pures activitats preformatives. Són treballs en els quals reflexiona sobre la condició humana, investigant i qüestionant diversos aspectes com el nomadisme, les relacions entre el nostre món interior i el dels altres, els papers i rols que juga la dona en la societat actual, sempre intentant destacar la dimensió humana, la seva solitud i fragilitat, dins del complex i caòtic univers en el qual varem viure.

Amb freqüència apareix en els seus propis vídeos, actuant com artista-intèrpret i posant en qüestió determinats codis de la nostra realitat. En l'actualitat viu i treballa a Nova York i la seva obra ha estat àmpliament exposada a Àsia, Amèrica i Europa.

A Laundry Woman-Yamuna River, India, 2000

Vídeo. Duració: 10 min i 30 seg

Cortesia de l'artista

LEONEL MOURA

(Lisboa, Portugal, 1948)

El procés d'actuació artística de **Leonel Moura** recorre un multidisciplinar i electrònic paisatge en el qual podem trobar criatures i estructures vinculades a les nocions i conceptes de la robòtica i de la intel·ligència artificial. Partint d'uns orígens creatius relacionats amb els moviments conceptuals, a la fi de la dècada dels noranta, els seus interessos visuals i mentals evolucionaran des d'una sèrie d'obres relacionades amb el mitjà fotogràfic, fins al territori de la robòtica i la IA.

En aquest sentit, destaca a partir del 2003 la creació d'una sèrie de "Robots Pintors", que són capaços de produir obres d'art d'una notable originalitat plàstica. Continuant amb aquestes estratègies en el 2006 produeix unes noves criatures cibernètiques, unes estructures més sofisticades RAP (Robotic Action Painter), per a una exposició permanent en el American Museum of Natural History de Nova York. Dins d'aquestes mecàniques cibernètiques i artístiques destaca ISU (el Poeta Robot), cridat així per **Isidore Isou**, un dels principals representants del moviment de lletres, i que pot generar poemes aleatoris, en una línia d'actuació molt pròxima a aquest moviment i a la poesia concreta. L'any 2007 crea en Safareig (Portugal) el Robotarium, primer zoològic dedicat als robots i la vida artificial.

Com el propi artista assenyala: "No m'interessa la robòtica antropomòrfica; concebo els robots com una espècie nova amb la seva autonomia i capacitat de decisió. TARA, com ISU o RAP, crea obres originals, decideix quan estan acabades i sap signar-les, però a més interactua amb el públic. Els visitants

poden modificar alguns paràmetres de l'algorisme, canviant el color, la dimensió o l'adreça dels signes.”

España, 1989

Fotografia

240 x 720 cm

Museo Extremeño e Iberoamericano de Arte Contemporáneo (MEIAC), Badajoz

LUIS GONZÁLEZ PALMA

(Ciudad de Guatemala, Guatemala, 1957)

Va estudiar arquitectura i cinematografia a la Universitat de San Carlos a Guatemala. A principis dels anys vuitanta entra en contacte amb la fotografia, un llenguatge que aprendrà de manera autodidacta i que des de llavors es converteix en el seu mitjà d'expressió artística, iniciant una extensa trajectòria creativa, fins a arribar a convertir-se en un dels més prestigiosos fotògrafs de Llatinoamèrica.

Una dels principals senyals d'identitat dels treballs fotogràfics **de Luis González Palma** radica en el seu desig i voluntat de capturar la realitat de la població indígena guatemalteca. Un altre dels trets significatius que poden observar-se en les fotografies d'aquest autor és una combinació i un diàleg entre determinades estratègies purament fotogràfiques i altres mecàniques més pròximes a l'àmbit de la pintura, i de les arts plàstiques en general, que confereixen al seu treball un esperit certament híbrid i mestís, aconseguint d'aquesta manera muntatges, enquadraments, qualitats i registres tonals i cromàtics molt característics.

Ha realitzat nombroses exposicions en diferents ciutats de França, Escòcia, Alemanya, EUA, Mèxic, Taiwan i Espanya. L'any 2000 va ser guardonat amb el Premi PHotoEspanya.

Para no hablar de ella, 2004

Pel·lícula ortocromàtica i làmines d'or

50 x 50 cm

Cortesia de l'artista

Frame Included, 2000

Kodalith blau; làmines d'or i retrat amb collage de Kodalith

50 x 103 cm

Cortesia de l'artista

Quizás porque estaba amaneciendo, 2004

Pel·lícula ortocromàtica i làmines d'or

51,5 x 50,5 cm c. u.

Cortesia de l'artista

MANUEL VILARIÑO

(A Coruña, 1952)

La mirada que **Manuel Vilariño** posa sobre determinats escenaris de la Naturalesa, a través de les seves imatges fotogràfiques, té un elevat component romàntic, així com un clar influx de les mecàniques de la representació del sublim. Bona part de les obres que realitza a la fi de la dècada dels noranta comparteixen aquest esperit que ho vincula amb una poètica que podríem relacionar amb la noció i l'atmosfera del nord.

Encara que les seves primeres fotografies, en blanc i negre, s'interessaven més per la figura humana, i en qualsevol cas per la seva analogia entre el món animal i el món artificial, construït per l'home, la introducció del color obrirà noves perspectives visuals i conceptuals en les propostes que planteja. Els nous i intensos registres cromàtics li serveixen per a establir singulars i inquietants relacions entre éssers no animats, sobretot aus i rèptils, en estrany i mut diàleg amb l'olor i el color de les espècies: canyella, cúrcuma, curry, "pimentón". Són al·legories del temps i de la memòria, erigides entre plomes, escates, ossades, despulles, pells i cossos.

En una gran part de les seves sèries: Crucifixiones, L'àngel necessari o Soterraments perviu aquesta mateixa presència de la mort. Emblemes carregats de denses connotacions religioses i alhora paganes, representacions del passat, escenografies barroques; tota una gramàtica fotografiada del temps i de les petjades del seu pas i del seu pes sobre els éssers vius.

Tabla Bwa, 2007

Ilfochrome sobre alumini

443 x 443 cm

Col·lecció permanent del Centro Galego de Arte Contemporánea (CGAC),
Santiago de Compostela

El despertar, 2001

Cibachrome sobre alumini

120 x 360 cm

Luis Sirvent, col·lecció MICA, Vigo

MARINA ABRAMOVIC

(Belgrado, Serbia, 1946)

Pertany a una notable família del seu país. El seu avi va ser patriarca de l'Església Ortodoxa Sèrbia. Després de la seva mort, va ser proclamat sant, embalsamat, i col·locat en l'Església de Sant Sava a Belgrad. Per la seva banda, els seus pares van ser partisans en la Segona Guerra Mundial: el seu pare va ser un comandant aclamat com heroi nacional; la seva mare **Danica** va ser comandant en l'armada, i posteriorment Directora del Museu de la Revolució i Art a Belgrad.

Marina Abramovic va començar els seus estudis artístics en l'Acadèmia de Belles Arts de Belgrad entre 1965 i 1970, completant el seu postgrau en l'Acadèmia de Belles Arts de Zagreb, Croàcia en 1972. Entre 1973 i 1975 va ser professora en l'Acadèmia de Belles Arts de Novi Sad. El plural univers de la *performance* és el territori en el qual ha desenvolupat la gran majoria de la seva trajectòria artística.

Ha romàs activa durant més de tres dècades -des de principis dels anys setanta- dintre d'aquesta estratègia creativa, de la qual ha de ser considerada una de les seves pioneres així com un dels seus artistes referents. El seu treball s'articula fonamentalment entorn de la relació entre l'artista i el públic, els límits físics i mentals del cos (que constitueix el seu suport més característic), i igualment les possibilitats del nostre interior a la recerca d'una transformació emocional i espiritual. Durant molts anys va formar parella artística amb **Ulay**.

Les seves obres han participat en alguns dels principals esdeveniments artístics contemporanis, entre ells la Biennal de Venècia (1976 i 1997) i les Documentes VI, VII i IX, Kassel, Alemanya (1977, 1982 i 1992). El 2004 va ser investida doctor honoris pel Art Institute de Chicago. Viu i treballa a Nova York.

Portrait with Maracas, 2006

Gelatina de plata

130 x 140 cm

Edició 3 de 12 + 2 a p

La Fàbrica Galería, Madrid

PEDRO CABRITA REIS

(Lisboa, Portugal, 1956)

Des del principi de la seva trajectòria artística **Pedro Cabrita Reis** ha desenvolupat una mirada plàstica molt personal, vinculada a la idea del llenguatge pictòric (que fins a mitjans de la dècada dels vuitanta serà el seu principal instrument expressiu), en la seva relació amb l'arquitectura i amb els paisatges espacials de l'escultura i les instal·lacions.

La pintura per a ell es converteix, per tant, en un nou exercici de materialització, en altre àmbit en el qual cohabiten signes bidimensionals i altres de caràcter tridimensional i espacial, que doten a les seves obres d'unes altes temperatures d'habitabilitat i ocupació d'espais. D'aquesta manera, les formes i concepcions d'analitzar i habitar l'espai, els materials quotidians amb els quals construïm el nostre entorn real, de vegades toscs i aparentment poc vinculats a valors purament estètics, les mecàniques de l'industrial, l'efímer o l'oposat, constitueixen alguns dels principals registres referents del seu treball. Per a la consecució dels seus objectius artístics utilitza una gran varietat de recursos i estratègies expressives, entre elles, el dibuix, la pintura, l'escultura i l'univers de les instal·lacions, amb els quals construeix una dicció plàstica molt recognoscible i coherent.

Viu i treballa a Lisboa, ciutat en la qual començarà a exposar a inicis dels vuitanta. Des de llavors, la seva obra ha aconseguit un gran reconeixement, i en l'actualitat és un dels artistes portuguesos més coneguts internacionalment. És un treball que resumeix de forma concisa i clara bona part de l'univers estètic de l'artista. Les seves obres han pogut veure's exposades en nombroses mostres i esdeveniments internacionals.

Celebratio, 1989

Instal·lació de fusta, làmina d'or, ferro, mirall i bronze
300 x 328 x 224 cm

Col·lecció Carlos Lousa Depósito: Fundação Serralves, Museu de Arte Contemporânea, Oporto

Inferno, 1989

Tinta sobre fusta, ceràmica i resines sintètiques
107 x 65,5 x 201 cm

Col·lecció Fundação Luso-Americana para o Desenvolvimento Depósito:
Fundação Serralves, Museu de Arte Contemporânea, Oporto

RUI SANCHES

(Lisboa, Portugal, 1954)

Realitza els seus estudis artístics en el Goldsmith's College de Londres, un dels principals centres neuràlgics de l'art britànic des de principis de la dècada dels vuitanta. Posteriorment **Rui Sanches** es trasllada a Estats Units completant el màster de Belles Arts d'Escultura en la Universitat de Yale.

Aquesta formació estètica, influïda pels ambients londinenc i americà de finals dels setanta i inicis dels vuitanta, suposarà un tret diferencial en la seva obra pel que fa a la d'altres companys de generació més circumscrits a la realitat de l'art portuguès. És llavors quan comença un procés de relectura de les aportacions del passat, amb determinats referents mitològics, des de la pintura i l'escultura neoclàssiques a les invencions i experimentacions de les

avantguardes, que ha caracteritzat bona part de les seves propostes escultòriques.

En algunes ocasions, per a les seves obres situades en espais públics sol substituir aquest material per l'acer. Ha realitzat diverses exposicions de les seves escultures en galeries i institucions de diferents ciutats, entre elles, Roma, París, Sao Paulo o Tòquio.

Anunção, 1991

Contraplacat, ferro i bronze

400 x 250 x 100 cm

Col·lecció Fundação Serralves-Museu de Arte Contemporânea, Oporto

RUI SERRA

(Elvas, Portugal, 1970)

La pintura és el llenguatge expressiu triat per **Rui Serra** per a portar a terme les seves propostes artístiques. Comença la seva trajectòria creativa en la dècada dels noranta, i des de llavors ha mantingut una visió plàstica en la qual dialoguen i s'enfronten diferents elements i trets contradictoris, a la recerca d'algun tipus d'estratègies dialèctiques.

Emptra amb freqüència registres iconogràfics. Els seus interessos artístics s'alimenten de diversos temes vinculats a la realitat política contemporània, a diferents aspectes de la societat globalitzada, i així mateix sol abordar temàtiques que giren entorn de la violència en les seves diferents manifestacions socials i ideològiques. No obstant això, aquestes incursions en àmbits tan polítics i actuals no actua en detriment dels valors purament plàstics del seu treball.

D'altra banda, des d'un punt de vista estilístic combina recursos i procediments propis de la pintura tradicional, amb altres relacionats amb els graffiti urbans, com per exemple, la pintura aplicada amb sprays, i també amb els mitjans de comunicació, tractant de fer dialogar l'alta amb la baixa cultura.

Cruzes, 1996

Acrílic sobre tela

2 peces de 30 x 23 cm; 1 peça de 40 x 30 cm

Col·lecció Fundação Serralves-Museu de Arte Contemporânea, Oporto